

Nr 32.

Av herr **Gabrielsson**, om anslag till allmänna brandförsäkringsverket för byggnader å landet för täckande av viss förlust.

Mot hypotek av två inteckningar å resp. 15,000 kronor och 10,000 kronor, fastställda den 14 mars 1910, §§ 88 och 89, med bästa rätt i egendomen Håkanbol m. fl. fastigheter i Nysunds socken av Värmlands län utlämnades från Allmänna Brandförsäkringsverket för byggnader å landet den 23 februari 1927 ett amorteringslån å 25,000 kronor, löpande med en ränta av 4³/₄ procent.

Ifrågavarande inteckningar förnyades av Östersysslets domsaga första gången den 19 juli 1919 §§ 186 och 187. Därefter uppvisades inteckningarna den 7 maj 1928 för vinnande av inteckningsförnyelse hos Stockholms rådhusrätt och, sedan rådhusrättens protokoll häröver företetts hos ovannämnda häradsrätt, förnyades desamma av häradsrätten den 4 juli 1928, §§ 162 och 163.

Efter lagsökning på grund av utebliven betalning meddelade länsstyrelsen i Örebro län utslag den 15 juni 1933. Däri antecknade länsstyrelsen bland annat, att Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 25 augusti 1922 förordnat, såvitt nu vore fråga, att de fastigheter, som då utgjorde den till Värmlands län hörande delen av Nysunds kommun, bland vilka här ifrågavarande fastigheter ingingo, skulle från och med den 1 januari 1923 bland annat i judiciellt hänseende överflyttas från Ölme, Visnums och Väse härads tingslag samt Östersysslets domsaga till Edsbergs härads tingslag och Väster-Närkes domsaga. Härefter yttrade länsstyrelsen, att, enär, såvitt visats, de till grund för brandförsäkringsverkets krav återopande inteckningar icke inom den i 19 § av förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom föreskrivna tid från den 19 juli 1919 blivit av behörig domstol förnyade, brandförsäkringsverkets ansökning om beloppets fastställande till betalning ur de intecknade fastigheterna icke kunde upptagas till vidare prövning.

Sedan vederbörande låntagare på brandförsäkringsverkets ansökning försatts i konkurs, erhöll verket såsom utdelning i konkursen ett belopp av kronor 654: 20.

I en till Svea hovrätt ingiven skrift anhöll brandförsäkringsverket, att hovrätten måtte vidtaga åtgärd för vinnande av rättelse av den situation, i vilken verket utan förskyllan blivit försatt.

Advokatfiskalsämbetet i hovrätten yrkade i avgivet memorial, att ordföranden i häradsrätten vid dess sammanträde den 4 juli 1928 måtte förpliktas till brandförsäkringsverket utgiva skadestånd för den lidna förlusten,

men i utslag den 17 maj 1934 prövade hovrätten rättvist ogilla den mot nämnde ordförande i målet förda talan.

Efter det brandförsäkringsverket anfört underdåniga besvär häröver, fann Kungl. Maj:t i utslag den 8 november 1935 ej skäl göra ändring i hovrättens utslag.

Under framhållande av att brandförsäkringsverket utan egen förskyllan genom försummelse av statens organ tillfogats ekonomisk förlust och att det syntes verket vara en gärd av rättvisa, att verket härför hölles skadelöst genom ersättning av allmänna medel, anhöll brandförsäkringsverket i skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 januari 1936, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärd för att verket för sin förlust bereddes ersättning med visst, i skrivelsen angivet belopp.

Sedan statskontoret och justitiekanslersämbetet avgivit infordrade utlåtanden i ärendet fann Kungl. Maj:t genom beslut den 11 december 1936 brandförsäkringsverkets framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Allmänna Brandförsäkringsverket för byggnader å landet är ett ömse-sidigt brandförsäkringsbolag, vars försäkringstagare äro dess delägare. Dessa utgöras till alldeles övervägande del av lantbrukare och landskommuner. Verkets försäkringsrörelse utövas över hela rikets landsbygd. Hela vinsten av rörelsen disponeras av försäkringstagarna.

Verkets fonder äro likaledes delägarnas egendom och det åligger verkets styrelse att med hänsynstagande till bestämmelserna i 215 och 216 §§ av lag 25 maj 1917 om försäkringsrörelse placera brandförsäkringsverkets tillgångar på ett för brandförsäkringsverket betryggande sätt. I berörda bestämmelser finnes bland annat medgivet möjlighet till placering av medel mot säkerhet av inteckning i fast egendom inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde. För att tillgodose sina delägares intressen har verket ansett sig böra i främsta rummet till dessa utlämna sådana lån. Lånen äro också utgivna till försäkringstagare över hela landet .

Det är, enligt min uppfattning, av synnerlig vikt, att icke förtroendet till inteckningar såsom placeringsobjekt undergräves. Detta skulle emellertid lätt kunna bli fallet, om på grund av viss ämbetsmans felaktiga förfarande rättsförlust skulle kunna uppstå för en kreditgivare. Om, såsom i föreliggande fall ägt rum, ett påtagligt fel begåtts av en statlig myndighet, måste den, som härigenom drabbats av förlust, anses äga berättigat anspråk på att staten träder emellan för vidtagande av rättelse härutinnan.

Då Allmänna Brandförsäkringsverket för byggnader å landet i det här relaterade fallet fått vidkännas en förlust enligt bifogade uträkning uppgående den 1 jan. 1937 till kr. 30,206:75 synes det riktigt, att staten ersätter verket denna förlust.

Med hänsyn till vad jag sålunda framhållit tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen ville, till täckande av den förlust, som drabbat Allmänna Brandförsäkringsverket för byggnader å lan-

det i anledning av förelupet oriktigt förfarande i ett inteckningsärende, under riksstatens tionde huvudtitel anvisa ett anslag av kronor 30,206:75.

Stockholm den 20 januari 1937.

Nils Gabrielsson.

Håkanbol n:r 1 m. fl. fastigheter i Nysunds socken.

An Emot hypotek av inteckning i Håkanbol n:r 1 med flera fastigheter utgavs från Allmänna Brandförsäkringsverket för byggnader å landet den 23 februari 1927 ett lån ..... kr. 25,000, varå den återstående kapitalskulden den 23 februari 1931 utgjorde ..... kr. 24,147:70 och den till den 1 januari 1937 upplupna räntan å förestående kapital efter $4\frac{3}{4}$ 0/0 utgjorde ..... kr. 6,713:25 varifrån avgår ett såsom utdelning i konkurs bekommet belopp av ..... » 654:20 » 6,059:05 alltså verkets fordran per den 1 januari 1937 S:a kronor 30,206:75

Stockholm den 20 januari 1937.

*Allmänna brandförsäkringsverket
för byggnader å landet.*

Hjalmar Lindskog.
Kamrerare.

